

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

Pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 448-460, art. 1258) se modifică după cum urmează:

1.1. în hotărâre:

1.1.1. la punctul 1 subpunctul 1), textul „pentru anii 2019-2025” se substituie cu textul „pentru anii 2025-2030”;

1.1.2. punctul 4 va avea următorul cuprins:

„4. Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, va prezenta Ministerului Finanțelor raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”, conform anexei nr. 4, și va informa Guvernul și societatea civilă despre impactul implementării Programului sus-numit”;

1.1.3. se completează cu punctele 4¹ și 4² cu următorul cuprins:

„4¹. Biroul relații cu diaspora va publica pe site-ul său web oficial, până la data de 1 martie a anului următor, raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”, conform anexei nr. 4.

4². Cuantumul alocațiilor pentru susținerea Programului „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” se aprobă anual prin legea bugetului de stat. Lista propunerilor de proiecte selectate și repartizarea pe beneficiari ai alocațiilor bugetare din Programul „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” se aprobă de către Guvern.”;

1.2. în anexa nr. 1:

1.2.1. denumirea va avea următorul cuprins:

**„PROGRAMUL DIASPORA ACASĂ REUȘEȘTE „DAR 1+3”
PENTRU ANII 2025-2030”;**

1.2.2. capitolul I va avea următorul cuprins:

„I. DISPOZIȚII GENERALE

Migrația are un impact semnificativ atât asupra dezvoltării economice și sociale a țărilor de origine, cât și a celor de destinație. Peste un milion de cetățeni moldoveni se află la muncă, studii sau chiar s-au stabilit definitiv în afara țării. Această categorie de persoane reprezintă un capital uman valoros, cu abilități, cunoștințe și resurse financiare care pot stimula dezvoltarea națională și locală.

Un număr considerabil de cetățeni din diaspora continuă să mențină legături strânse cu țara de origine, susținând activ dezvoltarea comunităților din care provin, unde au rămas părinții, copiii și rudele. Interesul diasporei pentru a contribui la evoluția proceselor economice și sociale din Republica Moldova se manifestă prin inițiative concrete, colaborări transnaționale și implicare activă în proiectele de dezvoltare.

Diaspora este o forță puternică de dezvoltare pentru Republica Moldova. Contribuțiile acesteia sunt variate, de la remitențele financiare care asigură o sursă stabilă de venituri pentru comunități locale până la transferul de cunoștințe și know-how în diverse domenii.

Pentru a valorifica acest potențial, este esențial ca autoritățile administrației publice centrale și locale să colaboreze activ cu diaspora. Această cooperare trebuie să includă consultări, stabilirea unor canale de comunicare eficiente și implicarea diasporei în procesele de planificare și dezvoltare locală.

Pentru a stimula aceste inițiative și a valorifica pe deplin potențialul diasporei, Guvernul a lansat Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” pentru anii 2025-2030 (în continuare – *Program*). Implementat de Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, acest program mobilizează resursele umane și financiare ale diasporei în scopul dezvoltării socioeconomice locale a Republicii Moldova.

Prezentul Program oferă autorităților publice locale instrumente pentru a colabora direct cu asociațiile diasporei, cu asociațiile de băștinași și cu grupurile de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți în țară, în scopul implementării proiectelor comune în localitățile din Republica Moldova, cu susținerea financiară din partea Guvernului și a altor parteneri.”;

1.2.3. capitolul III se completează cu subpunctul 4) cu următorul cuprins:

„4) promovarea transferului de cunoștințe și bune practici din diaspora către comunitățile locale prin inițiative de mentorat, traininguri și parteneriate pentru dezvoltare”;

1.2.4. la capitolul VII:

1.2.4.1. după alineatul întâi se introduce următorul alineat:

„Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, poate iniția lansarea concursului de colectare a propunerilor de proiecte odată cu aprobarea legii bugetului de stat pentru anul bugetar respectiv, dar nu mai devreme de informarea prealabilă a autorităților interesate, cu cel puțin 20 de zile până la data lansării acestuia, prin plasarea pe site-ul său web oficial a unui anunț public.”;

1.2.4.2. alineatul al patrulea va avea următorul cuprins:

„Implicarea diasporei în identificarea, finanțarea și implementarea proiectului este un criteriu determinant în selectarea proiectelor.”;

1.2.5. capitolul VIII:

1.2.5.1. secțiunea Etapa I:

1.2.5.1.1. alineatul al doilea va avea următorul cuprins:

„Dosarul complet va fi expediat în format electronic pe adresa brd@gov.md. Anexele solicitate vor fi semnate conform specificărilor indicate la pct. 3 din anexa nr. 2. Biroul relații cu diaspora va informa solicitanții cu privire la rezultatele evaluării în etapa de preselecție:

1) acceptarea dosarelor și transmiterea acestora spre examinare Comitetului;

2) solicitarea clarificărilor;

3) respingerea dosarelor, cu indicarea motivelor.”;

1.2.5.1.2. ultimul alineat se abrogă;

1.2.5.2. în secțiunea Etapa II, alineatul al șaselea va avea următorul cuprins:

„Domeniile eligibile pentru finanțarea activităților din prezentul Program sunt:

1) infrastructură (drumuri, școli, grădinițe, case/centre de cultură, zone de odihnă etc.);

2) protecția mediului (măsuri de prevenire a poluării mediului înconjurător, managementul deșeurilor);

3) economie (amenajarea piețelor agroalimentare regionale pentru sprijinirea producătorilor locali și facilitarea accesului la piețele de desfacere, crearea de platforme online pentru promovarea produselor locale, facilitând accesul acestora atât pe piața internă, cât și pe cea externă, crearea sau modernizarea traseelor turistice care pun în valoare patrimoniul local, dezvoltarea pensiunilor și structurilor de cazare rurale pentru atragerea turiștilor și stimularea economiei locale etc.);

4) eficiență energetică (panouri solare, iluminare stradală, izolare termică);

5) cultură (patrimoniul și identitate națională: restaurarea clădirilor de patrimoniu și a monumentelor, amenajarea centrelor culturale pentru promovarea patrimoniului cultural local, deschiderea sau modernizarea muzeelor din

localitate, crearea de platforme online care să promoveze istoria și cultura locală, expoziții și festivaluri etc.);

6) educație (programe pentru copii, instrumente digitale în educație, sport, transfer de cunoștințe și know-how, tabere de vară etc.);

7) protecție socială și incluziune (centre medicale, centre sociale, cantine sociale, susținerea dezvoltării întreprinderilor sociale în zonele rurale axate pe integrarea grupurilor vulnerabile în societate și în economie, inclusiv refugiați, tineri și bătrâni etc.)”;

1.2.5.3. în secțiunea Etapa III, alineatul întâi va avea următorul cuprins:

„Beneficiarii programului vor prezenta Biroului relații cu diaspora rapoarte narrative și financiare intermediare și finale de monitorizare și evaluare a implementării proiectelor de dezvoltare locală. Biroul relații cu diaspora va prezenta Comitetului și Ministerului Finanțelor, până la data de 1 martie a anului următor, raportul anual privind realizarea prezentului Program.”;

1.2.6. capitolul IX va avea următorul cuprins:

„IX. EVALUAREA IMPACTULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

Impactul implementării prezentului Program se va evalua în baza indicatorilor care măsoară progresul și rezultatele proiectelor finanțate în raport cu obiectivele stabilite. Acești indicatori vor fi utilizați pentru a măsura performanța, sustenabilitatea și efectul socioeconomic al acestora. Datele colectate vor fi incluse în rapoarte anuale de monitorizare și evaluare, care vor fi utilizate pentru a îmbunătăți Programul în edițiile ulterioare. Rezultatele și impactul proiectelor vor fi diseminate prin intermediul platformelor online și al rețelelor sociale ale Biroului relații cu diaspora. Prezentul Program va fi evaluat în baza următorilor indicatori:

1) volumul investițiilor atrase în dezvoltarea locală finanțate pe tipuri de proiecte: clădiri renovate, centre create, servicii inovative, reparații drumuri, iluminare stradală etc.;

2) ponderea investițiilor atrase din diaspora în totalul investițiilor pentru localitate în cadrul prezentului Program, pentru anul de referință;

3) numărul locurilor de muncă temporare/permanente nou-create;

4) alți indicatori de monitorizare-evaluare.”;

1.3. anexa nr. 2:

1.3.1. punctul 3 va avea următorul cuprins:

„3. Pentru a participa la prezentul Program, autoritățile publice locale prezintă Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora) următoarele documente:

1) fișa de verificare;

2) formularul tipizat de aplicare pentru finanțare pentru propunerea de proiect de dezvoltare locală, care conține: descrierea generală, scopul și obiectivele proiectului, planul de acțiuni, rezultatele scontate, beneficiarii, termenele de realizare, bugetul, indicatorii de evaluare (inclusiv potențialele riscuri), impactul și durabilitatea proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);

3) angajamentul autorității publice locale față de aplicarea la prezentul Program, care va include și garantarea plății contribuției acesteia pentru proiect (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);

4) decizia consiliului local privind aprobarea contribuției din bugetul autorității publice locale (prezentată după selectarea proiectului depus de către Comitet);

5) bugetul detaliat al proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);

6) planul de acțiuni privind implementarea proiectului, pe luni, ce va conține inclusiv activități de comunicare și implicare a diasporei în implementarea proiectului local (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei instituției și a mențiunii „corespunde originalului”);

7) devizul de cheltuieli ce include evaluarea anticipată și amănunțită a cheltuielilor necesare pentru executarea unor lucrări proiectate (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale);

8) extrasul din Registrul bunurilor imobile pentru applicantul lider care înaintează proiect ce ține de reparația/renovarea unui imobil din localitate (după caz);

9) procesul-verbal și lista participanților la prioritizarea și validarea propunerii de proiect de către autoritatea publică locală, asociația de băștinași, grupul local de inițiativă (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei și a mențiunii „corespunde originalului”);

10) rezultatele și dovada prioritizării și validării ideii de proiect de către diaspora pe rețelele de socializare și alte mijloace (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei și a mențiunii „corespunde originalului”);

11) acordurile de parteneriat sau dovada de susținere financiară a proiectului (scrisori de intenție, contracte) cu partenerii de dezvoltare/donatorii (semnată de către partener și confirmată de către autoritatea publică locală prin semnătură, ștampilă și mențiunea „corespunde originalului”);

12) scrisoarea care confirmă angajamentul de colectare a contribuției din partea diasporei, semnată de către persoana responsabilă din cadrul autorității publice locale, asociației de băștinași sau asociației diasporei (semnată olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei și cu mențiunea „corespunde originalului”);

13) certificatul/decizia de înregistrare și statutul asociației de băștinași/asociației diasporei;

14) declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate de persoana responsabilă (primar) din cadrul autorităților publice locale, precum și declarația privind lipsa altor proiecte sau investiții pentru același obiect sau privind înaintarea aceluiași proiect pentru finanțare din alte surse prevăzute conform legislației (semnată olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei și a mențiunii „corespunde originalului”).”;

1.3.2. la punctul 7 subpunctul 1), după cuvintele „specificul proiectului” se introduce textul „care urmează a fi transmise de către aplicant timp de 10 zile de la solicitare”;

1.3.3. punctul 8 va avea următorul cuprins:

„8. Proiectele vor fi evaluate în baza următoarei grile de evaluare:

Nr. crt.	Criterii	Punctaj maxim
1.	Relevanța proiectului (descrierea clară a problemei prin prisma necesităților populației locale și a diasporei; descrierea în ce măsură proiectul va contribui la soluționarea problemei abordate; conformitatea cu obiectivele și prioritățile de dezvoltare locală; contribuția proiectului la dezvoltarea generală a localității)	20
2.	Gradul de implicare al diasporei în procesul de inițiere, promovare și implementare a proiectului (modalitatea de consultare și prioritizare a proiectului cu populația locală și cu diaspora; modalitatea de asigurare a participării diasporei în implementarea și cofinanțarea proiectului; implicarea diasporei în monitorizarea implementării și în evaluarea rezultatelor proiectului)	30
3.	Complexitatea descrierii conținutului propunerii de proiect și argumentării conform cerințelor stabilite în prezentul Regulament (descrierea scopului și a obiectivului proiectului; descrierea activităților specifice prevăzute pentru implementarea proiectului; acțiunile întreprinse pentru informarea populației și a partenerilor; managementul proiectului)	15
4.	Experiența anterioară de implementare a inițiativelor de dezvoltare locală, în parteneriat cu migranții și diaspora	10
5.	Sustenabilitatea și impactul socioeconomic al proiectului (descrierea rezultatelor atât cantitative, cât și calitative pentru beneficiari în urma implementării proiectului; numărul beneficiarilor proiectului și rolul acestora; sustenabilitatea financiară și socială după implementarea proiectului; gestionarea rezultatelor proiectului după finalizarea finanțării)	25
TOTAL		100”;

1.3.4. la punctul 12, cifra „9” se substituie cu cifra „7”;

1.3.5. punctul 13 va avea următorul cuprins:

„13. Atribuțiile de președinte al Comitetului sunt executate de către secretarul de stat al Guvernului, iar cele de secretariat – de către consultantul principal din cadrul Biroului relații cu diaspora.”;

1.3.6. la punctul 15, cifra „7” se substituie cu cifra „5”;

1.3.7. punctul 16 va avea următorul cuprins:

„16. În cazul imposibilității obiective a participării unui membru permanent la ședințele Comitetului, conducătorul autorității desemnează un membru supleant cu drept de vot.

În cazul unui conflict de interese al unui membru permanent față de unul sau mai mulți aplicanți în cadrul Programului, conducătorul autorității publice desemnează un membru supleant, cu drept de vot exclusiv pentru aplicantul/aplicanții față de care este conflictul de interese.”;

1.3.8. punctul 18 va avea următorul cuprins

„18. Repartizarea mijloacelor financiare se aprobă prin hotărâre de Guvern, având la bază punctajul acordat de membrii Comitetului.”;

1.3.9. la punctul 19, textul „300 mii lei” se substituie cu textul „400 mii de lei”;

1.3.10. la punctul 20, textul „250 mii lei” se substituie cu textul „350 mii de lei;

1.3.11. punctul 23 se completează cu textul „În cadrul Programului se admit donații de materiale sau obiecte din partea partenerilor (parteneri de dezvoltare/donatori, asociații ale diasporei, asociații de băștinași, grupuri de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți). Autoritatea publică locală va prezenta în acest sens documente confirmative aprobate de legislație.”;

1.3.12. punctul 26 va avea următorul cuprins:

„26. Dacă valoarea totală a proiectului va fi mai mică decât cea indicată în cererea de finanțare, beneficiarul este obligat să informeze Biroul relații cu diaspora și Ministerul Finanțelor și să solicite finanțare de la bugetul de stat conform pct. 20. În caz contrar, beneficiarii vor fi obligați, până la finele anului bugetar, să restituie diferența de sumă la bugetul de stat.”;

1.3.13. se completează cu punctul 26¹ cu următorul cuprins:

„26¹. Livrările de mărfuri și servicii destinate implementării proiectelor finanțate din mijloacele financiare alocate din bugetul de stat nu sunt scutite de plata impozitelor și a taxelor reglementate de legislația fiscală.”;

1.3.14. la punctul. 27:

1.3.14.1. subpunctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) prezentarea rapoartelor narrative și financiare intermediare și finale de monitorizare și evaluare a implementării proiectelor de dezvoltare locală, cu anexarea, în copie, a documentelor financiare confirmative”;

1.3.14.2. se completează cu subpunctul 3¹ cu următorul cuprins:

„3¹) pentru proiectele de investiții capitale, beneficiarii vor completa și vor depune Formularul de identificare și evaluare a proiectului de investiții capitale publice, prevăzut în anexa nr. 1 la Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 684/2022 ”;

1.4.1. anexa nr. 3 va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 3
la Hotărârea Guvernului nr. 801/2018

COMPONENȚA
Comitetului de evaluare și supraveghere a proiectelor în cadrul
Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”

Secretar de Stat al Guvernului, președinte al Comitetului
Secretar de stat al Ministerului Finanțelor
Secretar de stat al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Șefa Biroului relații cu diaspora
Consultant principal, Biroul relații cu diaspora, secretar al Comitetului
Reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova
Reprezentant al partenerilor de dezvoltare/donatorilor”;

1.5.1. se completează cu anexa nr. 4 cu următorul cuprins:

„Anexa nr. 4
la Hotărârea Guvernului nr. 801/2018

RAPORT ANUAL
privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3

Nr. crt.	Denumirea proiectului	Beneficiar	Costul inițial al proiectului (mii lei)	Alocații bugetare		Contribuția partenerilor		Suma valorificată după implementarea proiectului (lei)	Nivelul de executare, %	Notă privind implementarea proiectului	Analiza impactului
				bugetul de stat (mii lei)	bugetul autorității publice locale (mii lei)	diaspora asociații de băștinași (mii lei)	donatori (mii lei)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
											”

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Victoria Belous

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la modificarea Hotărârii
Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului
Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” elaborat de către Biroul relații cu diaspora al Cancelariei de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În temeiul Programului național „Diaspora” pentru anii 2024-2028 (HG1032/2023), Obiectiv specific 4. Implementarea măsurilor de sprijin pentru implicarea diasporei și cetățenilor reveniți în economia națională și Hotărârea Guvernului nr.801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului „Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” este determinat de: - Necesitatea asigurării transparenței și corectitudinii utilizării mijloacelor financiare precum și implementarea în termenii stabiliți a Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3; - Identificarea unor discrepanțe pe parcursul a celor 5 ani de implementare care necesită a fi ajustate pentru buna implementare a programului; - Recepționare mai multor sugestii din partea beneficiarilor programului pe parcursul a 5 ani de implementare; - Asigurarea continuității programului pentru următorii 5 ani.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Se propun următoarele modificări: În scopul asigurării transparenței și corectitudinii utilizării mijloacelor financiare precum și implementarea în termenii stabiliți a Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3 în textul de bază a HG se propune completarea cu: - „Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, va prezenta Ministerului Finanțelor Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” conform anexei nr.4 și va informa Guvernul și societatea civilă despre impactul implementării Programului”; - „Biroul relații cu diaspora va publica pe site-ul web oficial până la data de 1 martie a anului următor, Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” conform anexei nr. 4”; - „Cuantumul alocațiilor pentru susținerea Programului „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” se aprobă anual prin legea bugetului de stat. Lista propunerilor de proiecte selectate și repartizarea pe beneficiari ai alocațiilor bugetare din Programul „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” se aprobă de Guvern. - „Cancelaria de Stat prin intermediul Biroului relații cu diaspora poate iniția lansarea concursului de colectare a propunerilor de proiecte odată cu aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul bugetar respectiv, dar nu mai devreme de informarea prealabilă a autorităților interesate, cu cel puțin 20 de zile până la data lansării acestuia, prin plasarea pe site-ul web a instituției a unui anunț public.”;

În scopul asigurării continuității implementării programului se propune extinderea perioadei de implementare pentru anii 2025 –2030.

Pentru buna implementare a programului se propun următoarele ajustări;

- „Obiectivele specifice” se completează cu un obiectiv nou „promovarea transferului de cunoștințe și bune practici din diaspora către comunitățile locale prin inițiative de mentorat, training-uri și parteneriate pentru dezvoltare.
- Domeniile eligibile pentru finanțarea activităților din Program se expun în redacție nouă:
 - 1) infrastructură (drumuri, școli, grădinițe, case/centre de cultură, zone de odihnă etc.);
 - 2) protecția mediului (măsuri de prevenire a poluării mediului înconjurător, managementul deșeurilor);
 - 3) economia (amenajarea piețelor agroalimentare regionale pentru sprijinirea producătorilor locali și facilitarea accesului la piețele de desfacere; crearea de platforme online pentru promovarea produselor locale, facilitând accesul acestora pe piața internă cât și externă; crearea sau modernizarea traseelor turistice care pun în valoare patrimoniul local; dezvoltarea pensiunilor și structurilor de cazare rurale pentru atragerea turiștilor și stimularea economiei locale);
 - 4) eficiența energetică (panouri solare, iluminare stradală, izolare termică, etc.);
 - 5) cultura (patrimoniul și identitate națională: restaurarea clădirilor de patrimoniu, monumentelor, amenajarea centrelor culturale pentru promovarea patrimoniului cultural local, deschiderea sau modernizarea muzeelor din localitate, crearea de platforme online care să promoveze istoria și cultura locală, organizarea expozițiilor și festivalurilor, etc.);
 - 6) educația (programe pentru copii, instrumente digitale în educație, sport, transfer de cunoștințe și know-how, tabere de vară, etc.);
 - 7) protecția socială și incluziune (centre medicale, centre sociale, cantine sociale, susținerea dezvoltării de întreprinderi sociale în zonele rurale axate pe integrarea grupurilor vulnerabile în societate și economie, inclusiv refugiați, tineri și bătrâni, etc.)”.

Se completează cu indicatori de rezultat și indicatori de impact în baza cărora se va efectua evaluarea Programului.

I.Indicatori de rezultat (pe fiecare domeniu de finanțare):

1) Infrastructură

- a) Numărul de obiective de infrastructură nou construite sau renovate (ex: km de drumuri construite și căi pietonale modernizate, km rețele de apeduct construite, școli și grădinițe reparate, centre comunitare amenajate, etc);
- b) Suprafața totală modernizată (clădiri reabilite, parcuri sau spații publice revitalizate, etc.).

2) Protecția mediului

- a) Numărul de proiecte implementate pentru reducerea poluării și gestionarea deșeurilor (ex. platforme de reciclare, stații de colectare a deșeurilor etc.);
- b) Suprafața de teren ecologizată și protejată (ex: m² de zone verzi amenajate etc.).

3) Economia

- a) Numărul de inițiative economice sprijinite (ex: piețe agroalimentare, trasee turistice etc.).
- b) Numărul de persoane antrenate în inițiative economice locale.

4) Eficiența energetică

- a) Numărul de obiecte de infrastructură dotate cu echipamente și instalații pentru reducerea consumului de energie (ex: iluminare LED, panouri solare, izolare termică, etc.);
 - b) Reducerea consumului de energie pentru beneficiari (% economie de energie față de perioada până la instalare).
- 5) Cultură
- a) Numărul de obiective culturale restaurate și promovate (ex: muzee modernizate, clădiri de patrimoniu renovate, monumente reabilite etc.);
 - b) Numărul de evenimente culturale și turistice organizate (ex: expoziții, festivaluri etc.).
- 6) Educație
- a) Număr de proiecte implementate pentru dezvoltarea educației la nivel local (ex. tabele de vară, programe pentru copii etc.);
 - b) Numărul de beneficiari a inițiativelor în educație (copii, tineri sau adulți).
- 7) Protecția socială și incluziune
- a) Numărul de obiective de protecție socială create și renovate (centre sociale, centre medicale, cantine sociale);
 - b) Numărul de beneficiari a serviciilor sociale create.

II. Indicatori de impact la nivel de Program:

- a. volumul investițiilor atrase în dezvoltarea locală prin intermediul Programului;
- b. suma totală a investițiilor atrase din partea diasporei în cadrul Programului;
- c. ponderea investițiilor atrase din diasporă în totalul investițiilor pentru localitate, în anul de referință;
- d. numărul locurilor de muncă temporare/permanente nou-create;
- e. numărul participanților din diasporă implicați direct în inițiativele locale;
- f. gradul de sustenabilitate a proiectelor implementate (evaluare a continuității inițiativelor după finalizarea finanțării);
- g. impactul proiectului asupra comunității locale;
- h. gradul de satisfacție al participanților din diaspora în raport cu rezultatele obținute (evaluare prin sondaje).

Se completează cu documente anexe la dosarul proiectului care se prezintă de către aplicant la depunerea dosarului:

- 1) fișa de verificare;
- 2) formularul tipizat de aplicare pentru finanțare pentru propunerea de proiect de dezvoltare locală, care conține: descrierea generală, scopul și obiectivele proiectului, planul de acțiuni, rezultatele scontate, beneficiarii, termenele de realizare, bugetul, indicatorii de evaluare (inclusiv potențialele riscuri), impactul și durabilitatea proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 3) angajamentul autorității publice locale privind aplicarea la program, care va garanta inclusiv și plata contribuției acesteia pentru proiect (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 4) decizia consiliului local privind aprobarea contribuției din bugetul autorității publice locale (va fi prezentată după selectarea proiectului depus de către Comitet);
- 5) bugetul detaliat al proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 6) planul de acțiuni privind implementarea proiectului, pe luni, ce va conține, inclusiv, activități de comunicare și implicare a diasporei în implementarea proiectului local (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale, cu aplicarea ștampilei instituției și a mențiunii corespunde originalului);
- 7) devizul de cheltuieli ce redă evaluarea anticipată și amănunțită a cheltuielilor necesare pentru executarea unor lucrări proiectate (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale);

8) extrasul din registrul bunurilor imobile pentru aplicantul lider care înaintează proiect ce ține de reparația/renovarea unui imobil din localitate (după caz);

9) procesul-verbal și lista participanților la prioritizarea și validarea propunerii de proiect de către autoritatea publică locală, asociația de băștinași, grupul local de inițiativă (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului);

10) rezultatele și dovada prioritizării și validării ideii de proiect de către diasporă pe rețelele de socializare și alte mijloace (semnat olograf de către reprezentantul autorității publice locale cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului);

11) acordurile de parteneriat sau dovada de susținere financiară a proiectului (scrisori de intenție, contracte) cu partenerii de dezvoltare/donatorii (semnat de către partener și confirmată de către autoritatea publică locală prin semnătură, ștampilă și mențiunii corespunde originalului);

12) scrisoarea care confirmă angajamentul de colectare a contribuției din partea diasporei semnată de persoană responsabilă din cadrul autorității publice locale, asociația de băștinași sau asociație a diasporei (semnată olograf de către reprezentantul autoritatea publică locală cu aplicarea ștampilei și cu mențiunea corespunde originalului);

13) certificatul/decizia de înregistrare și statutul asociației de băștinași/asociației diasporei;

14) declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate de persoana responsabilă (primar) din cadrul autorităților publice locale precum și declarația privind lipsa altor proiecte sau investiții pe același obiect sau privind înaintarea aceluiași proiect pentru finanțare din alte surse prevăzute conform legislației (semnată olograf de către reprezentantul autorității publice locale cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului)”;

Se exclude obligativitatea pentru aplicanți să prezinte documentele în original, pe suport fizic.

La compartimentul VI, punctul 27 subpunctul 3¹ »Evidența și controlul utilizării mijloacelor financiare» care prevede acțiunile ce trebuie să fie asigurate de către autoritățile publice locale ce au beneficiat de finanțare se completează cu Formularul de identificare și evaluare a proiectului de investiții capitale publice care va fi prezentat de către beneficiarul de grant la finele anului de gestiune.

Se propune modificarea Criteriilor de evaluare a proiectelor.

Se propune modificarea componenței Comitetului de evaluare și supraveghere al proiectelor în cadrul programului DAR 1+3.

Se propune modificarea sumei totale minime a proiectului de la 300 mii lei la 400 mii lei.

Se propune majorarea contribuției Guvernului în cadrul programului de la 250 mii lei la 350 mii lei.

Se propune a admite donații de materiale sau obiecte din partea partenerilor programului (parteneri de dezvoltare/donatori, asociații ale diasporei, asociații de băștinași, grupuri de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți). Autoritatea publică locală va prezenta în acest sens documente confirmative aprobate de legislația în vigoare.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Dispozițiile proiectului nu urmăresc stabilirea și realizarea acțiunilor de reformă structurală sau instituțională. Măsurile propuse se încadrează în funcțiile și competențele deja existente ale Biroului relații cu diaspora al Cămarilor de Stat.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Din perspectiva finanțării, cheltuielile alocate pentru programul DAR 1+3 sunt conform prevederilor Cadrului bugetar pe termen mediu și a bugetului alocat conform Legii bugetului de stat anual. Subliniem faptul că implementarea activităților necesită planificarea și alocarea resurselor bugetare pe o bază și calcule anuale. Importanța și necesitatea măsurilor vor servi ca bază pentru obținerea finanțării suplimentare din resursele bugetare.

Astfel, în Cadrul Bugetar pe termen mediu (2025-2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2024, în scopul dat sunt estimate anual, câte 10 mln lei.

Menționăm că până în 2025 au fost implementate peste 194 proiecte privind: construcția drumurilor și căilor pietonale, instalarea iluminatului stradal, apă și canalizare, renovarea instituțiilor preșcolare și școlare, centre medicale, centre de cultură, eficiență energetică. Aceste tipuri de proiecte impun costuri mari. Deoarece în ultimii ani prețurile la materialele de construcție au crescut enorm au crescut și costurile pentru implementarea proiectelor. Reprezentanții APL-urilor au raportat că contribuția Guvernului este în unele cazuri nesemnificativă pentru anvergura proiectului, APL-urile beneficiare fiind puse în situația fie de a suplimenta costurile de proiect din propriile bugete, fie de a apela la comunitate și diasporă pentru colectări suplimentare de fonduri.

Astfel se consideră oportun majorarea contribuției Guvernului în cadrul programului de la 250 mii lei la 350 mii lei. Majorarea sumei alocate din bugetul de stat pentru proiectele în cadrul programului nu afectează bugetul total de 10 mln. lei alocat pentru anul 2025. Vor obține finanțare mai puține autorități publice locale în dependență de suma solicitată, până la epuizarea bugetului total.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea dispozițiilor proiectului nu va avea un asemenea impact

4.4. Impactul social

Creșterea calității vieții prin îmbunătățirea infrastructurii (construcția drumurilor și căilor pietonale, instalarea iluminatului stradal, apă și canalizare, renovarea instituțiilor preșcolare și școlare, centre medicale, centre de cultură, eficiență energetică).

Consolidarea coeziunii sociale prin reanimarea legăturii autorității publice locale cu băștinașii plecați peste hotare, cu locuitorii cât și stabilirea parteneriatelor cu alte instituții organizații prin intermediul programului DAR 1+3.

Promovarea patrimoniului cultural.

Creșterea locurilor de muncă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Impactul asupra datelor cu caracter personal este minim, deoarece Biroul relații cu diaspora garantează protecția datelor. Prelucrarea acestora se va realiza în conformitate cu reglementările legale în vigoare, fără a introduce categorii noi de date sau restricții suplimentare.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu generează favoritism sau discriminare în funcție de gen, deoarece prevederile sale se aplică în mod egal tuturor cetățenilor noștri din țară și de peste hotare.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectele din cadrul programului DAR 1+3 vor avea un impact pozitiv asupra mediului prin: conservarea resurselor naturale prin utilizarea resurselor regenerabile, crearea de spații verzi, construcția pistelor pentru bicicliști, gestionarea eficientă a deșeurilor ș.a.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea modificării hotărârii de Guvern „Modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” care poate fi accesat la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13341 https://cancelaria.gov.md/ro/apc/anunt-privind-initierea-elaborarii-deciziilor Proiectul Hotărârii de Guvern a fost elaborat în conformitate cu prevederile stabilite în Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și urmează să fie plasat pe site-ul Biroului relații cu diaspora și platforma www.particip.gov.md pentru a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu prevederile art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul Hotărârii Guvernului a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice. La propunerea Ministerului Justiției referitor la pct. „6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” venim cu argumente ce țin de necesitatea ca Hotărârea de Guvern să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, și anume: pentru a asigura o perioadă rezonabilă de implementare a proiectelor de către autoritățile publice locale, dat fiind faptul că termenul de finalizare a proiectelor este 31 decembrie 2025. Din experiența edițiilor anterioare, implementarea proiectelor este precedată de procedura de achiziție publică care este de durată minimă 30 zile și care poate duce la tergiversarea finalizării proiectului. De asemenea menționăm că imediat după intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern, urmează lansarea apelului de depunere a dosarelor pe un termen de 30 zile, apoi și examinarea/selectarea proiectelor. Astfel propunem o nouă redacție pentru punctul 2 din proiectul Hotărârii Guvernului: 2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția pct. 1.2.4.1 care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încadrează în sistemul actelor normative. Adoptarea proiectului nu va implica aprobarea, modificarea sau abrogarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prevederilor proiectului Biroul relații cu diaspora al Cancelariei de Stat va coordona procesul de organizare a activităților destinate diasporei. Instituția responsabilă dispune de resurse umane și competențe necesare, iar resursele financiare vor fi alocate în baza normativelor stabilite.

Secretar de stat al Guvernului

/semnat electronic/

Ana CALINICI

SINTEZA
la proiectul Hotărârii Guvernului
cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018
privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
	Congresul Autorităților Locale din Moldova		Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
Pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”	Ministerul Mediului	Titlul proiectului	În conformitate cu prevederile art. 62 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Prin urmare, nu este necesară referința la completare, deoarece modificările includ și completări. Astfel, propunem autorului de a exclude din titlul proiectului de hotărâre cuvintele „și completarea”.	Se acceptă.
Șefa Biroului relații cu diaspora, secretar al Comitetului		Anexa nr.3	Se propune de a revizui componența Comitetului de evaluare și supraveghere al proiectelor în cadrul Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” și anume rolul Șefei Biroului relații cu diaspora ca secretar al Comitetului enunțat. Se recomandă atribuirea acestui rol consultantului principal al Biroul relații cu diaspora din componența Comitetului.	Se acceptă.
„4 ¹ Biroul relații cu diaspora va publica pe pagina web oficială până la data de 1 martie a anului următor, Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” conform anexei nr. 4.;	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Pct.4 ¹	La pct.4 ¹ , sintagma ”pagina web oficială” a se substitui cu sintagma ”site web oficial”, prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului nr.728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora.	Se acceptă.

		Pct.2.5.2	În anul 2022, prin HG nr.152/2022, a fost aprobat Regulamentul privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL), care în Anexa nr.3, reglementează inclusiv domenii de intervenție și măsuri de finanțare a programelor și proiectelor de dezvoltare locală din FNDRL. În mare parte, acestea acoperă domeniile eligibile propuse pentru finanțarea prin Programul DAR, aplicanții fiind în ambele mecanisme de finanțare – Autoritățile publice locale (APL). Astfel, în scopul sinergiei intervențiilor în domeniile dezvoltării regionale și locale prin intermediul bugetului de stat și asigurării unui mecanism instituțional eficient pentru alocarea/aprobarea/monitorizarea resurselor financiare pentru proiecte din domenii similare, finanțate prin intermediul mai multor fonduri/programe, gestionate de diferite autorități publice centrale, se propune completarea Programului cu o reglementare care să stabilească faptul că, în cazul în care un APL a beneficiat anterior de finanțarea din bugetul de stat a unor proiecte din domeniile eligibile ale Programului, acesta să nu poată beneficia de finanțare pentru același domeniu prin intermediul Programului.	Nu se acceptă. Programul DAR 1+3 nu este finanțat din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală. Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024 art. 3 lit. c) sunt prevăzute alocații pentru susținerea Programului „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”– în sumă de 10000,0 mii de lei. Repartizarea acestor alocații se efectuează în modul stabilit de Guvern. Totodată menționăm că conform Ghidului de aplicare și implementare a proiectelor în cadrul programului DAR 1+3, dosarul de aplicare include obligatoriu și prezentarea declarației pe propria răspundere, semnată de primar, privind faptul că același proiect nu a fost înaintat pentru
--	--	-----------	--	--

				finanțare și din alte surse.
3) economia (dezvoltarea regiunii, investiții); 5) cultura (patrimoniu și identitate națională, dezvoltarea turismului rural, expoziții și festivaluri);			Totodată, unele domenii sunt formulate prea general și nu oferă claritate privind tipul proiectelor la care pot fi aplicate, de exemplu: economia (dezvoltarea regiunii, investiții), cultura (patrimoniu și identitate națională) nu reflectă ce proiecte pot fi depuse pentru aceste domenii.	Se acceptă. Atât domeniul economie cât și domeniul cultură au fost completate cu tipurile de proiecte ce pot fi depuse.
		Pct. 2.6.	Considerăm că indicatorii sunt prea generali și nu acoperă toate domeniile eligibile pentru finanțare, urmând a fi detaliați și corelați cu domeniile de finanțare pentru a măsura eficient progresul și efectele investițiilor realizate. Astfel, pentru fiecare domeniu eligibil pentru finanțare se consideră oportun de a preciza indicatori de rezultat și suplimentar indicatori de impact pentru întreg program.	Se acceptă.
„Cancelaria de Stat prin intermediul Biroului relații cu diaspora poate iniția lansarea concursului de colectare a propunerilor de proiecte odată cu aprobarea Legii bugetului de stat.”;	Ministerul Finanțelor	Anexa nr.1 pct. 2.4.1	La punctul 2.4.1 după cuvintele „aprobarea Legii bugetului de stat” se propune de completat cu textul: „pentru anul bugetar respectiv, dar nu mai devreme de informarea prealabilă a autorităților interesate, cu cel puțin 20 de zile calendaristice până la data lansării acestuia, prin plasarea pe pagina web a instituției a unui anunț public.”	Se acceptă.
		Anexa nr.2 punctul 3.1	Punctul 3.1 se va completa cu un alineat nou în următoarea redacție: „2 ¹) în cazul proiectelor de investiții capitale, Formularul de identificare și evaluare a proiectului de investiții capitale publice, din Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.684/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”	Se acceptă parțial. Alineatul este inclus la compartimentul VI, punctul 27 subpunctul 3 ¹ „Evidența și controlul utilizării mijloacelor financiare” care prevede acțiunile ce trebuie să fie asigurate de către autoritățile publice locale ce au

				beneficiat de finanțare. Pe când pct. 3.1. indică lista documentelor ce urmează a fi prezentate de către aplicanți la momentul depunerii dosarului.
3.4.4 punctul 22 se completează cu următorul cuprins: „Resursele financiare alocate din bugetul de stat vor fi valorificate până la 30 decembrie al anului în curs.”;		Anexa nr.2 punctul 3.4.4	Punctul 3.4.4 de exclus, ținând cont că mijloacele financiare ale bugetului de stat se finanțează în conformitate cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, precum și Ordinele interne emise de către Ministerul Finanțelor.	Se acceptă. Menționăm că această clauză va fi inclusă în Ghidul de aplicare și implementare a Programului pentru a ne asigura că beneficiarii de grant vor valorifica alocațiile din bugetul de stat până la 30 decembrie a anului de gestiune.
„26. Dacă bugetul proiectului va fi mai mic decât cel aprobat prin Hotărârea de Guvern, beneficiarul este obligat să informeze Biroul relații cu diaspora și Ministerul Finanțelor și să solicite finanțare de la bugetul de stat conform pct.20 al prezentei hotărâri. În caz contrar beneficiarii vor fi obligați să restituie, până la finele anului bugetar, diferența de sumă la bugetul de stat.”;		Anexa nr.2 punctul 3.4.6	Punctul 3.4.6 urmează a fi corelat cu punctul 1.3 în vederea clarificării sumelor care se propun a fi aprobate prin Hotărârea Guvernului – doar alocațiile repartizate din bugetul de stat sau și bugetul total al proiectului. În acest scop se propune de considerat substituirea textului ”Dacă bugetul proiectului va fi mai mic decât cel aprobat prin Hotărârea de Guvern cu textul ”Dacă valoarea totală a proiectului va fi mai mică decât indicată în cererea de finanțare”.	Se acceptă.
„26 ¹ . Mijloacele financiare alocate din bugetul de stat nu sunt scutite de plata TVA și trebuie gestionate în conformitate cu legislația fiscală în vigoare.”;		Anexa nr.2 punctul 3.4.7	Punctul 3.4.7 va avea următorul cuprins: „Livrările de mărfuri și servicii destinate implementării proiectelor finanțate din mijloacele financiare alocate din bugetul de stat nu sunt scutite de plata impozitelor și taxelor reglementate de legislația fiscală în vigoare”.	Se acceptă.
		Anexa nr.4	La anexa nr.4 „Raport anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3”:	Se acceptă.

			- în denumirile coloanelor nr.4-9 din cadrul tabelului urmează a fi substituită unitatea de măsură, din „lei” în „mii lei”. Astfel, Raportul anual privind realizarea Programului se va prezenta în „mii lei”.	
		Nota de fundamentare	La anexa nr.2, compartimentul V pct. 3.4.3 din proiectul de hotărâre se propune majorarea sumei alocate din bugetul de stat pentru un proiect de dezvoltare locală de la suma de 250,0 mii lei la suma de 350,0 mii lei, fără argumentarea acestei propuneri și estimarea impactului financiar asupra bugetului și/sau a potențialelor proiecte de dezvoltare locală. Respectiv, autorul urmează să detalieze subiectul dat la compartimentul 4.2 al notei de fundamentare.	Se acceptă.
Expertizare				

	Ministerul Justiției	În Hotărâre	„punctul 1” se va substitui cu textul „punctul 1 subpunctul 1)”.	Se acceptă.
la punctul 1, textul „pentru anii 2019-2025” se substituie cu textul „pentru anii 2025-2030”;			La sbp. 1.3, amendamentul propus la 4 ² se va exclude ca fiind inutil, or, temei juridic de aprobare a unei asemenea hotărâri de Guvern este norma prevăzute de lege, precum este art. 3 lit. d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.	Nu se acceptă. A fost modificat conținutul urmare discuției cu MJ și MinFin
Compartimentul		Anexa 1	La sbp. 2.2, cu referire la cuvântul „Compartimentul”, se va ține cont de prevederile referitoare la gruparea elementelor structurale ale actului normativ, specificate la art. 53 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din text.	Se acceptă.
2.4.1. după alineatul întâi, se completează cu un nou alineat cu un următorul cuprins: „Cancelaria de Stat prin intermediul Biroului relații cu diaspora poate iniția lansarea concursului de colectare a propunerilor de proiecte odată cu aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul bugetar respectiv, dar nu mai devreme de informarea prealabilă a autorităților interesate, cu cel puțin 20 de zile calendaristice până la data lansării acestuia, prin plasarea pe site-ul web a instituției a unui anunț public.”;			La sbp. 2.4, cu referire la cuvântul „calendaristice”, sugerăm evitarea acestuia la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare.	Se acceptă.

„3. Pentru a participa la Program, autoritățile publice locale prezintă Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora) următoarele documente: 1) fișa de verificare; 2) formularul tipizat de aplicare pentru finanțare pentru propunerea de proiect de dezvoltare locală, care conține: descrierea generală, scopul și obiectivele proiectului, planul de acțiuni, rezultatele scontate, beneficiarii, termenele de realizare, bugetul, indicatorii de evaluare (inclusiv potențialele riscuri), impactul și durabilitatea proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale); 3) angajamentul autorității publice locale privind aplicarea la program, care va garanta inclusiv și plata contribuției acesteia pentru proiect (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale); 4) decizia consiliului local privind aprobarea contribuției din bugetul APL (va fi prezentată după selectarea proiectului depus de către Comitet); 5) bugetul detaliat al proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale); 6) planul de acțiuni privind implementarea proiectului, pe luni, ce va conține, inclusiv, activități de comunicare și implicare a diasporei în implementarea proiectului local (semnat olograf de către reprezentantul APL, cu aplicarea ștampilei instituției și a mențiunii corespunde originalului); 7) devizul de cheltuieli ce redă evaluarea anticipată și amănunțită a cheltuielilor necesare pentru executarea unor lucrări proiectate (semnat olograf de către reprezentantul APL); 8) extrasul din registrul bunurilor imobile pentru aplicantul lider care înaintează proiect ce ține de		Anexa 2	La sbp. 3.1, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire (obiecție valabilă în toate cazurile similare).	Se acceptă.
---	--	---------	--	-------------

reparația/renovarea unui imobil din localitate (după caz); 9) procesul-verbal și lista participanților la prioritizarea și validarea propunerii de proiect de către APL, asociația de băștinași, grupul local de inițiativă (semnat olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului); 10) rezultatele și dovada prioritizării și validării ideii de proiect de către diasporă pe rețelele de socializare și alte mijloace (semnat olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului); 11) acordurile de parteneriat sau dovada de susținere financiară a proiectului (scrisori de intenție, contracte) cu partenerii de dezvoltare/donatorii (semnat de către partener și confirmată de către APL prin semnătură, ștampilă și mențiunii corespunde originalului); 12) scrisoarea care confirmă angajamentul de colectare a contribuției din partea diasporei semnată de persoană responsabilă din cadrul autorității publice locale, asociația de băștinași sau asociație a diasporei (semnată olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și cu mențiunea corespunde originalului); 13) certificatul/decizia de înregistrare și statutul asociației de băștinași/asociației diasporei; 14) declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate de persoana responsabilă (primar) din cadrul autorităților publice locale precum și declarația privind lipsa altor proiecte sau investiții pe același obiect sau privind înaintarea aceleiași proiect pentru				
3.2.2 se completează cu punctul 8 cu			La sbp. 3.2.2, textul „se completează cu punctul 8 cu” se va substitui cu textul „punctul 8 va avea”, or, Regulamentul conține deja un asemenea punct.	Se acceptă.
			La sbp. 3.4, se va revizui numerotarea elementelor structurale, deoarece a fost omis subpunctul 3.4.4.	Se acceptă.

3.4.1 punctul 18 va avea următorul conținut 3.4.5 punctul 23 se completează cu următorul cuprins:			La sbp. 3.4.1, cuvântul „conținut” se va substitui cu cuvântul „cuprins”, iar sbp.3.4.5 după cuvintele „se completează” se va completa cu cuvintele „cu textul”	Se acceptă.
conform pct.20 al prezentei hotărâri			La sbp. 3.4.6, textul „pct. 20 al prezentei hotărâri” din amendamentul punctului 26, se va substitui cu textul „pct. 20 al prezentului Regulament”.	Se acceptă.
„26 ¹ . Livrările de mărfuri și servicii destinate implementării proiectelor finanțate din mijloacele financiare alocate din bugetul de stat nu sunt scutite de plata impozitelor și taxelor reglementate de legislația fiscală în vigoare.			La sbp. 3.4.7, cuvintele „în vigoare” din amendamentul punctului 26 ¹ , se vor exclude ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă.
6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.			La pct. 6, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ se va ține cont că, potrivit art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, alin. (3) al art. 56 din legea nominalizată dispune că „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”. În acest context, nota de fundamentare se va completa cu argumentele ce vor susține intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării.	Se acceptă parțial. Argumentarea este la pct.7 din Nota de fundamentare.
		Centrul Național Anticorupției	Raportul expertizei anticorupție nu indică propuneri de ajustare a proiectului Hotărârii Guvernului	